

УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»

Кафедра дизайну

«Допускається до захисту»:

Заступник завідуючого кафедри дизайну

Марковський А. І.

«___» _____ 202__ р.

ТЕМА ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ПРОЕКТУ):

Дизайн та ілюстрування настільного календаря

«Сезонний збір»

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	022 Дизайн
спеціалізація	Графічний дизайн
освітня програма	Графічний дизайн

Виконала студентка групи ГД-22

Кендюх О. О.

Керівник випускної роботи: канд. мист.,
доц. Папета С. П.

Київ 2026

УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»
Кафедра дизайну

« З А Т В Е Р Д Ж У Ю » - Заст.
звідувача кафедри дизайну

_____Марковський А. І. _____
« 28 » грудня 2025 р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

освітнього ступеня бакалавр

здобувачу (щі) освіти 4 курсу Кендюх Олені Олегівні
прізвище, ім'я, по-батькові

1. **Тема кваліфікаційної роботи** Дизайн та ілюстрування настільного календаря «Сезонний збір» прийнята рішенням засідання кафедри № 4 від “ 28” грудня 2025р.

Науковий керівник роботи Папета Сергій Павлович, кандидат мистецтвознавства, доцент.

прізвище, ім'я, по-батькові, посада, науковий ступінь, звання

2. **Вихідні дані до проєкту, які отримав студент**

Художні фотографії сезонних фруктів та овочів, навчальні посібники з макетування.

3. **Термін здачі студентом закінченої роботи** 10.06.2026

Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що передбачаються до розробки): Вступ, Розділ 1. Історія та джерельна база досліджень, Розділ 2. Проектний аналіз, Розділ 3. Проектні рішення, Висновки, Список використаних джерел, Додатки

4. **Перелік матеріалів графічної частини:** макет календаря (сторінки, пакування, схема збору), презентація диплому у програмі POWER POINT (мінімум 12 слайдів). Засобами проектної графіки потрібно повністю розкрити зміст проєкту і довести доцільність прийнятих рішень.

Завдання видано до виконання _____ «28» грудня 2025 р.

Завдання прийнято до виконання _____ «28» грудня 2025 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ пп	Найменування етапу кваліфікаційної роботи	Термін його виконання	Примітка
1	Затвердження теми кваліфікаційної роботи	28.12.2025	
2	Завершення вступної частини та аналітичного розділу роботи	17.02.2026 р.	
3	Затвердження проектної концепції роботи	02.03.2026 р.	
4	Завершення проектного розділу	21.04.2026 р.	
5	Завершення роботи над візуалізаціями, формулювання висновків	05.04.2026 р.	
6	Оформлення роботи. Подача розділів кваліфікаційної роботи на антиплагіатну перевірку	12.05.2025	
7	Подача кваліфікаційної роботи для рецензування	24.05.2025	
8	Попередній захист кваліфікаційних робіт	28.05.2025	
9	Захист кваліфікаційної роботи	10.06.2025	

КЕРІВНИК ВИПУСКНОЇ РОБОТИ _____Папета_Сергій_Павлович_____

« 28» грудня 2025 р.

ВИПУСКНИК _____Кендюх_Олена_Олегівна_____

«28» грудня 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕНЬ	4
1.1. Історіографія питання.....	4
1.2. Джерельна база дослідження	10
РОЗДІЛ 2. ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ.....	35
2.1. Особливості оформлення образотворчих календарних видань.....	35
2.2. Дослідження матеріалів, конструктивних та композиційних рішень в оформленні календарних видань.....	39
2.3. Аналіз аналогів.....	41
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНІ РІШЕННЯ	47
3.1. Концепція дизайн-проекту	47
3.2. Макетні рішення	50
3.3. Матеріали та виконання	55
ВИСНОВКИ	64
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА	66
ДОДАТКИ	70

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасному культурному та інформаційному просторі зростає роль візуальної комунікації, а також потреба в переосмисленні місця образотворчих календарних видань у контексті розвитку графічного дизайну. Календар, поєднуючи утилітарну функцію з художньо-естетичною, виступає особливим жанром видавничої графіки, у якому час осмислюється через образ, композицію та мову авторської ілюстрації.

У час стрімкого розвитку екранних медіа особливої ваги набуває збереження цінності друкованих, тактильних носіїв інформації, що забезпечують матеріальність сприйняття та тривалу взаємодію з користувачем. На відміну від швидкоплинного цифрового контенту, образотворчі календарні видання формують стійкий емоційний зв'язок, сприяють зосередженому спогляданню й виконують функцію культурної пам'яті.

Особливої актуальності набуває створення авторських настільних календарів у контексті розвитку креативних індустрій, малого видавництва та брендингу. Календар може виступати як самостійний дизайнерський продукт, елемент корпоративної айдентики або сувенірна продукція з унікальною візуальною мовою. У цьому аспекті дослідження принципів його дизайну та ілюстрування має практичну значущість для формування конкурентоспроможного та естетично цінного продукту.

Метою дослідження є розробка настільного календаря з можливістю повторного використання та багатофункціональністю. Дослідження спрямоване на поглиблення професійних навичок у сфері графічного дизайну та ілюстрування, удосконалення композиційного мислення, роботи з типографікою, кольором і конструктивними рішеннями друкованого виробу.

Окрему увагу приділено створенню цілісної візуальної концепції, розробці авторської ілюстративної системи та пошуку інноваційних підходів до функціональності календаря, що забезпечують його тривале використання.

Завдання дослідження:

- 1) Провести аналіз календарних образотворчих видань;
- 2) Пошук аналогів;
- 3) Використати авторські роботи для художнього оформлення календаря, задля ознайомлення/реклами дизайнера як художника та графічного дизайнера;
- 4) Створити компактний, практичний, естетичний та багатофункціональний календар, який буде не лише корисною частиною побуту, а й частиною інтер'єру.

Об'єктом дослідження є образотворче календарне видання як різновид поліграфічної та графічної продукції, що поєднує функціональні, інформаційні та художньо-естетичні складові.

Предмет дослідження – дизайн календаря з практичним та естетичним використанням, що матиме можливість повторного використання і багатий функціонал.

Новизна дослідження. Новизна теми полягає в авторському переосмисленні традиційного друкованого видання як об'єкта графічного дизайну. Настільний календар виступає не лише носієм календарної інформації, а й повноцінним візуальним продуктом, що поєднує унікальну ілюстрацію, авторську стилістику, концептуальний дизайн і емоційну комунікацію з користувачем. Такий підхід дозволяє розглядати настільний календар як дизайнерський арт-об'єкт і засіб самовираження, що має практичну, естетичну й колекційну цінність.

Практичне значення одержаних результатів. Оригінал макет календаря та розроблені до нього ілюстрації можуть бути використані як візитна картка з ціллю популяризації авторських робіт та як вітальні листівки після закінчення року. Матеріали дослідження можуть бути використані у навчальному процесі для студентів спеціальностей «Графічний дизайн» та «Ілюстрація» під час вивчення дисциплін, пов'язаних з проектуванням друкованих видань,

композицією графічних елементів, типографікою, ілюстрацією та дизайном акцидентної продукції.

Склад роботи. Робота включає вступ, три розділи, висновки та додатки. У 1 розділі представлено аналіз проєктної практики, у 2 – збір та аналіз вихідних даних, у розділі 3 представлено проєктні рішення, технології виготовлення та матеріали. Створено серію художніх зображень які використано у фінальному друкованому календарному виданні, цифровізованому для подальшого тиражного друку та презентовано готовий дизайнерський продукт. Загальний склад текстової частини становить 39 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕНЬ

1.1. Історіографія питання

Календар є одним із найдавніших і найпоширеніших засобів організації часу, що впродовж історії людства набував різноманітних форм і значень. У сучасному контексті календар розглядається не лише як інструмент хронологічного обліку, а й як повноцінний об'єкт графічного дизайну, що поєднує функціональні, естетичні та комунікативні складові. Упродовж історії вони виконували не тільки практичну функцію, а й відігравали важливу роль у формуванні світогляду, культури та візуальних традицій різних народів.

Календар з'явився у наших предків ще в доісторичну добу. В його основі лежало спостереження за природними явищами: зміною дня і ночі, фазами Місяця, чергуванням пір року та циклічністю природних процесів, від яких безпосередньо залежала життєдіяльність людини. Потреба орієнтуватися в часі виникла насамперед у зв'язку із землеробством, мисливством, релігійними обрядами та організацією повсякденного життя. Про що свідчать й українські назви місяців, які відображають характерні явища та види діяльності певного періоду року: березень або березіль пов'язаний із пробудженням берези після зими, квітень – із цвітінням рослин, травень – із буйним ростом трав, червень – із появою червця, липень – із цвітінням липи, серпень – із жнивами та використанням серпа, вересень – із цвітінням вересу, жовтень – із пожовтінням листя, листопад – із його опаданням, грудень – із мерзлими грудками землі, січень – із «січенням» морозу, а лютий – із суворими зимовими холодами. Такі назви формувалися століттями та відображають народні спостереження за природою й господарською діяльністю людини.

Існування календарних систем у давніх народів підтверджують також археологічні знахідки – кістки, камені та предмети побуту з нанесеними насічками й символами, які, ймовірно, використовувалися для підрахунку днів, фаз Місяця або сезонних циклів. Це свідчить про те, що ще в доісторичний період

люди прагнули впорядкувати час і створити систему орієнтації в природному середовищі [37].

Календар може бути простим або складним залежно від свого призначення, принципу побудови та функцій, які він виконує. Упродовж історії різні народи створювали власні календарні системи, спираючись на астрономічні спостереження, релігійні традиції та господарські потреби. Саме тому календарі відрізняються способом обчислення часу, тривалістю року, структурою місяців і системою визначення святкових та пам'ятних дат.

До основних типів календарів належать сонячні, сонячно-місячні та місячні календарі. Сонячний календар ґрунтується на русі Землі навколо Сонця та враховує тривалість сонячного року. До цієї групи належать давньоєгипетський, юліанський і григоріанський календарі. Давньоєгипетський календар був одним із найдавніших і використовувався для регулювання сільськогосподарських робіт відповідно до розливів Нілу. Юліанський календар був запроваджений Юлієм Цезарем у 46 році до н.е. та став важливим етапом упорядкування системи літочислення. Згодом його замінив григоріанський календар, який у XVI столітті був реформований папою Григорієм XIII для точнішого узгодження календарного року з астрономічним. Саме григоріанський календар сьогодні є найпоширенішою системою літочислення у світі [36].

Сонячно-місячні календарі поєднують спостереження як за Сонцем, так і за фазами Місяця. У таких календарях місяці визначаються місячними циклами, але для узгодження з сонячним роком періодично вводяться додаткові місяці. До цього типу належать вавилонський, китайський та юдейський календарі. Вони широко використовувалися для визначення релігійних свят, сезонних робіт і традиційних обрядів.

Місячний календар базується виключно на фазах Місяця, тому його рік є коротшим за сонячний приблизно на одинадцять днів. Найвідомішим прикладом є ісламський (мусульманський) календар, який використовується для визначення дат релігійних свят та важливих подій у мусульманському світі. Окреме місце

займають літургійні календарі – католицький і православний, які регулюють церковний рік, порядок свят, постів і богослужінь [5].

З поширенням писемності календарні відомості набули матеріального втілення в різних формах рукописних носіїв. Їх фіксували на пергаменті та папері, включали до складу богослужбових книг, літописів, хронік, а також окремих кодексів і збірників. Календарні таблиці, пасхалії, переліки свят і пам'ятних дат ставали невід'ємною частиною рукописної культури, поєднуючи практичну потребу орієнтації в часі з релігійними та освітніми функціями. У такому вигляді календар існував не лише як інструмент обчислення часу, а й як структурний елемент книжкової традиції, інтегрований у систему середньовічного знання.

Винайдення й подальший розвиток друкарства стали важливою передумовою посилення ролі писемності в повсякденному житті суспільства. Друковані календарі забезпечували широкий і регулярний доступ до впорядкованої часової інформації, сприяючи кращій орієнтації в річному циклі та структуруванню як релігійного, так і світського життя. У цьому контексті календар утвердився в ролі особливої складової видавничої культури, в якому функціональність поєднувалася з продуманою текстовою організацією та графічним оформленням [6, 15, 26, 42].

Поява друкарства у XV столітті сприяла перетворенню календаря на самостійний вид друкованої продукції. Друковані календарі швидко поширилися завдяки своїй практичній цінності та відносній простоті виготовлення. Перший друкований календар був створений Йоганном Гутенбергом у його друкарні 1448 року. Він випустив «Астрономічний календар» розміром 67×72 см (рис. 1.1.1.). Незважаючи на свою простоту, цей календар швидко здобув широку популярність.

У 1522 році Франциск Скорина – східнослов'янський першодрукар, філософ-гуманіст, письменник, громадський діяч, підприємець та вчений-медик – створив старослов'янською мовою кириличний «Соборник» (рис. 1.1.2.), який містив перші календарні відомості. До нього входили знаки зодіаку, прогнози

сонячних і місячних затемнень, а також розрахунок дати Великодня на наступні 20 років. У 1909 році Джозефу Селмону спало на думку друкувати зображення на звороті календаря. Вони друкувалися на листівках і прив'язувалися стрічками згори. Він вважається винахідником сучасного настінного календаря. Перші сучасні настінні календарі з'явилися у 1940-х роках, після винаходу спіральних та «дротяних» пружин для скріплення листів. Винахідником календаря з відривною сторінкою вважають Пола Хенсона з Workman, перші екземпляри якого були випущені у 1979 році [9].

Так у XVI–XVIII століттях календарі набули багатофункціонального характеру. Окрім календарної сітки, вони містили додаткові тексти довідкового та пізнавального характеру, що робило їх універсальними друкованими виданнями. У цей період формується більш складна структура сторінки, удосконалюються шрифтові рішення та з'являються декоративні елементи, характерні для книжкової графіки відповідної епохи [9].

У XIX столітті, з розвитком поліграфічних технологій, календарі перетворюються на масовий друкований продукт. Удосконалення друкарських машин, поява літографії та кольорового друку сприяли більш активному використанню зображень і декоративних композицій. У цей період календарі дедалі частіше використовуються як носії візуальної інформації.

Подальший розвиток календарних видань безпосередньо пов'язаний із формуванням візуальної культури та еволюцією графічних засобів комунікації. У XX столітті календар поступово виходить за межі суто утилітарного об'єкта і починає розглядатися як носій художнього образу та інструмент візуального впливу. Особливого значення набуває інтеграція ілюстративного матеріалу, який формує емоційне сприйняття видання та визначає його стилістичну спрямованість. У цей період календар дедалі частіше використовується як засіб популяризації мистецтва, культурних явищ і соціальних ідей, що розширює його функціональні межі.

Важливим етапом у розвитку календарів стало становлення рекламної графіки, у межах якої календар набув додаткової ролі носія брендової

комунікації. Компанії почали використовувати календарі як інструмент маркетингу, розміщуючи на них логотипи, інформацію про продукцію та візуальні образи, що формують впізнаваність бренду. Така трансформація вплинула на підходи до дизайну календарів, оскільки виникла необхідність поєднання інформаційної функції з іміджевою та рекламною.

З розвитком модернізму та подальших художніх напрямів у графічному дизайні змінюється й підхід до композиційної організації календарних видань. Спостерігається відхід від надмірної декоративності на користь лаконічності, чіткості та функціональності. Важливу роль починають відігравати модульні сітки, які забезпечують впорядкованість інформації та спрощують процес сприйняття. У цьому контексті календарна сітка розглядається не лише як інформаційний елемент, а як основа композиційної структури, що визначає взаєморозташування всіх компонентів сторінки.

Сучасні дослідження у сфері графічного дизайну підкреслюють, що ефективність календарного видання значною мірою залежить від узгодженості його елементів. Зокрема, важливим є співвідношення між ілюстративною частиною та календарною сіткою, яке має забезпечувати як естетичну привабливість, так і зручність користування. Надмірна домінанта одного з елементів може призвести до втрати функціональності або зниження художньої цінності видання.

У межах історії графічного дизайну календарі аналізуються як об'єкти візуальної комунікації, що передають інформацію за допомогою композиції, шрифтових рішень, кольору та образотворчих елементів. Вони належать до групи друкованої продукції, для якої характерне поєднання функціональності та естетичності. Календар, будучи об'єктом регулярного використання, формує стійкий візуальний контакт із користувачем і потребує продуманого дизайнерського рішення.

Важливим аспектом є також взаємозв'язок календаря з іншими видами акцидентної продукції. За принципами композиції, використання шрифтів і декоративних елементів календарі мають спільні риси з плакатами, буклетами та

афішами. Водночас вони зберігають власну функціональну специфіку, зумовлену необхідністю точного й чіткого подання інформації. У цьому сенсі календар поєднує утилітарність і візуальну організованість, що є характерною ознакою якісної акциденції.

У дослідженнях, присвячених візуальній культурі, календарі розглядаються як частина предметно-інформаційного середовища людини. Друковані календарі належать до малої друкованої продукції, що постійно присутня в життєвому просторі та впливає на естетичне сприйняття навколишнього середовища. Саме ця властивість зумовлює підвищені вимоги до їхнього художнього та поліграфічного оформлення.

Особливістю календаря як об'єкта акциденції є регулярна повторюваність його структури. Календарна сітка, поділ на місяці, тижні та дні створюють чітку модульну систему, яка визначає логіку побудови макета. Ця характеристика є принциповою для календарних видань, у яких необхідно поєднати стабільність структури з варіативністю візуального наповнення. Календарі також належать до так званих видань тривалого використання. На відміну від одноразової друкованої продукції, вони перебувають у полі зору користувача протягом усього року. Це зумовлює підвищені вимоги до читабельності, композиційної гармонії та стриманого візуального вирішення. У дослідженнях з типографіки наголошується, що «legibility is essential in designs intended for repeated daily use» (в перекладі: «Читабельність є важливою в дизайнах, призначених для багаторазового щоденного використання») [31], що безпосередньо стосується календарних форматів.

Сучасні календарі являють собою яскраві багатокольорові видання різноманітних конструкцій, форматів, видів. Для ілюстрацій використовують фотографії, малюнки, а роль другорядного елемента грає орнамент – шрифтовий та зображальний. За останні роки відбулася революція у виробництві календарів. Рекламна поліграфія перебуває в постійному процесі розвитку, реагуючи на зміни технологічних можливостей, ринкових запитів і візуальних тенденцій. Календарна продукція як складова рекламного сегмента також зазнає

систематичних оновлень і трансформацій у кожному новому сезоні. Зміни стосуються не лише художнього оформлення лицьової частини календарів, а й конструктивних та функціональних характеристик виробу. Вони вдосконалюються з погляду зручності використання: застосовуються більш надійні та ергономічні пружинні механізми, різні типи скріплень, удосконалені конструкції для настільного чи настінного розміщення. Крім того, проектується додаткові функціональні елементи, які поєднують практичність із декоративністю [22]. У сучасних дослідженнях підкреслюється, що, попри розвиток цифрових технологій, друковані календарі не втратили актуальності. Вони продовжують виконувати організаційну, інформаційну та культурну функції, а також набувають додаткового значення як естетичні та іміджеві об'єкти. Матеріальність друкованого календаря, його тактильні властивості та візуальна стабільність забезпечують особливий тип взаємодії з користувачем, що відрізняє його від цифрових аналогів.

1.2. Джерельна база дослідження

Джерельна база дослідження включає комплекс наукових праць, навчально-методичних видань, спеціалізованих рекомендацій та практичних прикладів календарної продукції, які становлять основу для проектування образотворчого календарного видання як об'єкта графічної комунікації. Сукупність цих джерел дозволяє визначити сутність об'єкта і предмета дослідження, окреслити сучасний стан наукового опрацювання календарних видань та встановити технічні й композиційні вимоги до їх розробки.

Основу теоретичної частини становлять праці з теорії композиції, графічного дизайну та поліграфії, що розкривають загальні засади створення друкованих видань і візуальної організації інформації.

Важливе значення для дослідження має стаття Т. М. Шепеть «Графічний дизайн поліграфічних календарів в доробку українських дизайнерів». Авторка зазначає, що календарна продукція історично еволюціонувала від рукописних шрифтових форм до сучасних поліграфічних видань, а також підкреслює роль

дизайнерських рішень у формуванні візуальної мови календаря. У публікації наголошено, що сучасні календарі поєднують функціональність та художню виразність, а їх оформлення залежить від розвитку друкарських технологій [22].

Дослідження А. Короля «Особливості проектування настінного перекидного календаря як об'єкта графічного дизайну» розкриває принципи композиційної побудови настінних календарів. Автор зазначає, що проектування календаря ґрунтується на законах візуального сприйняття, принципах ієрархії інформації та гармонійній взаємодії зображення і календарної сітки. Окремо підкреслюється значення формату, масштабування шрифту та кольорової гами у створенні цілісного дизайнерського рішення [12]. У роботі наголошується, що календарна продукція повинна поєднувати високий рівень функціональності з художньою виразністю, оскільки користувач взаємодіє з нею щоденно протягом тривалого часу. Саме тому особливого значення набуває організація композиційного центру, який визначає логіку сприйняття сторінки та формує візуальний акцент. Застосування модульної сітки сприяє впорядкуванню елементів, підвищує ефективність навігації та забезпечує узгодженість і цілісність візуальної структури.

У тезах конференції О. Гальчинської, Н. Тарасенко та В. Мусієнко «Особливості застосування засобів графічного дизайну в розробці календаря» розглянуто вплив кольору, типографіки та композиції на емоційне сприйняття календаря. Автори зазначають, що колір є важливим засобом візуальної комунікації, який формує настрій видання та акцентує увагу користувача на ключових елементах [1]. Під час розроблення календаря дизайнер має обов'язково зважати на його функціональне призначення та особливості цільової аудиторії. Зокрема, якщо видання орієнтоване на бізнес-користувачів, доцільно акцентувати увагу на ділових подіях, дедлайнах і професійних датах. Натомість у календарях для сімейного користування варто підкреслити святкові та вихідні дні, пам'ятні родинні події. У структурі календаря зазвичай позначаються важливі дати: державні та національні свята, офіційні вихідні, пам'ятні дні тощо.

У межах календарного видання колір виконує не лише декоративну функцію, а й допомагає створити емоційний настрій, визначити характер візуального образу та забезпечити логічне структурування інформації. Дослідники зазначають, що кольорові акценти в календарях сприяють швидшій орієнтації користувача та дозволяють виділити важливі інформаційні блоки. Водночас надмірне використання кольору може перевантажувати композицію, тому важливим є дотримання балансу між декоративністю та функціональністю [28].

Додатково можуть використовуватися ілюстрації, що відповідають загальній тематиці видання або відображають значущі події, посилюючи його змістове та емоційне наповнення [47]. Візуальне розмежування дат і подій (за допомогою кольору, шрифтових акцентів, графічних елементів) сприяє кращій навігації та полегшує сприйняття інформації користувачем. Завдяки чіткій структурі календарного поля користувач швидше орієнтується в розміщених даних, може легко відрізнити робочі дні від вихідних, святкові події від звичайних дат, а також швидко знайти необхідну інформацію. Використання різних кольорових рішень, контрастів та шрифтових виділень допомагає створити ієрархію елементів, що робить календар більш зрозумілим і зручним у користуванні. Додаткові графічні елементи, такі як піктограми, лінії або декоративні маркери, також можуть підсилювати структуру календаря та візуально впорядковувати інформацію.

Водночас важливо передбачити достатній простір для особистих записів користувача, адже календар виконує не лише інформаційну, а й практичну функцію планування. Наявність місця для нотаток дозволяє фіксувати важливі події, зустрічі, нагадування чи інші індивідуальні позначки. Тому дизайнер має визначити оптимальну кількість і формат блоків для нотаток, враховуючи призначення календаря, його формат і потреби потенційної аудиторії. Важливо зберігати баланс між інформативністю, функціональністю та читабельністю тексту, щоб календар залишався зручним у використанні, не перевантажувався

зайвими елементами та водночас забезпечував достатню кількість простору для записів і планування.

Прикладом дизайну такого календаря є «The Frank Lloyd Wright Foundation Wall Calendar» (рис. 1.2.3. а, б; [48, 45]), він був розроблений за участю Френка Ллойда Райта та його фонду. Цей календар налічує 12 сторінок, кожна з яких містить різноманітні витончені візерунки Ф. Л. Райта, а також певні цитати та місячні календарні графіки. Дизайн календаря відображає архітектурний стиль Райта, що є мінімалістичним та простим, зосереджений на зображеннях та має основні кольори, які пов'язані з архітектурним стилем Райта - коричневий, блакитний та зелений. У роботі підкреслюється необхідність дотримання принципів контрасту та ритму при побудові календарної сітки [26].

Теоретичну основу композиційних рішень доповнює навчальний посібник «Графічний дизайн», у якому викладено основні принципи організації площини аркуша, зокрема закони рівноваги, симетрії, асиметрії та модульної сітки [20]. Ці положення є базовими для проєктування календарної продукції.

У посібнику наголошується, що композиція є одним із ключових інструментів графічного дизайну, адже саме вона визначає взаємозв'язок усіх елементів на площині та формує логіку візуального сприйняття. Особливого значення набуває правильне розташування композиційного центру, який спрямовує увагу користувача та визначає головний візуальний акцент. Для календарних видань це особливо важливо, оскільки необхідно забезпечити гармонійне поєднання календарної сітки, текстових блоків та ілюстративного ряду. Значну увагу приділено модульній системі побудови композиції. Використання модульної сітки дозволяє впорядкувати інформацію, забезпечити єдину структуру сторінок та створити цілісну систему розташування елементів. Для календарів модульна сітка є важливим інструментом, оскільки календарна структура сама по собі базується на повторюваності та ритмічності. Завдяки цьому досягається чіткість навігації та покращується сприйняття інформації користувачем.

РОЗДІЛ 2. ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ

2.1. Особливості оформлення образотворчих календарних видань

Об'єктом дослідження є образотворче календарне видання як різновид поліграфічної та графічної продукції, що поєднує функціональні, інформаційні та художньо-естетичні складові. Особливістю такого виду продукції є синтез утилітарної функції відліку часу з візуальною комунікацією, що реалізується через образотворчі засоби дизайну. Календарне видання виконує не лише інформаційну роль, але й виступає елементом візуального середовища, формуючи естетичне сприйняття користувача.

Оформлення образотворчих календарних видань характеризується домінуванням ілюстративного матеріалу, який визначає загальний стиль і настрій продукції. Водночас текстові елементи, зокрема календарна сітка, мають бути організовані таким чином, щоб забезпечувати зручність користування та швидке зчитування інформації. Важливим аспектом є гармонійне поєднання візуальних і текстових компонентів, що досягається за допомогою композиційних принципів, таких як баланс, ритм, контраст і ієрархія [10, 41].

Баланс у композиції дозволяє досягти візуальної рівноваги між різними елементами, такими як ілюстрації, текстові блоки та календарна сітка. Він може бути симетричним або асиметричним, залежно від концепції видання, але в обох випадках має забезпечувати відчуття стабільності та впорядкованості [4, 30, 47]. Ритм, у свою чергу, створюється через повторення елементів – наприклад, однакових блоків дат, шрифтових акцентів або графічних мотивів – і сприяє формуванню візуальної структури, що полегшує орієнтацію в інформації.

Контраст є важливим засобом виділення ключових елементів композиції. Він може проявлятися через варіації кольору, розміру, форми чи насиченості елементів і слугує для акцентування уваги на важливій інформації, наприклад, датах, святкових подіях або заголовках [34].

Ієрархія визначає ступінь важливості окремих елементів і встановлює порядок їх сприйняття. Вона реалізується через варіювання розміру шрифтів, їх

насиченості, розташування та інших графічних характеристик. Чітко вибудована ієрархія дозволяє користувачеві швидко знаходити необхідну інформацію, що є особливо важливим для календарних видань як функціональних об'єктів [35, 47].

Кольорове рішення, яке впливає на емоційне сприйняття та підсилює змістову складову календаря, також має велике значення. Колір має відповідати обраній концепції та не перешкоджати читабельності тексту. За допомогою кольорових акцентів виділяються вихідні дні, святкові події або важливі дати, що полегшує навігацію та підвищує функціональність видання. Водночас колір формує емоційний фон календаря, створюючи відповідний настрій та підсилюючи художній образ [47].

Створення календарного видання визначається сучасними тенденціями розвитку графічного дизайну та особливостями ринку поліграфічної продукції. У сучасних умовах важливим є створення унікального візуального образу, який забезпечує конкурентоспроможність продукту та привертає увагу користувача. Зростання кількості візуального контенту та насиченість інформаційного середовища зумовлюють необхідність створення дизайну, який вирізняється серед аналогів і водночас відповідає актуальним естетичним і функціональним вимогам [32, 35].

Сучасні тенденції графічного дизайну орієнтовані на простоту, лаконічність і змістовну виразність. У цьому контексті особливого значення набуває концептуальна цілісність проекту, яка передбачає узгодженість усіх його елементів – від ілюстративного матеріалу до типографіки та кольорового рішення. Цілісний підхід дозволяє сформувати впізнаваний образ календарного видання та підсилити його комунікативну функцію [41].

Важливим чинником також є урахування особливостей ринку поліграфічної продукції, який характеризується високим рівнем конкуренції та різноманітністю пропозицій. Через що дизайн виступає одним із ключових засобів диференціації продукту. Саме тому, календарне видання має не лише відповідати технічним вимогам друку, але й задовольняти естетичні очікування

споживачів, що постійно змінюються під впливом глобальних дизайнерських трендів.

Особлива увага приділяється й емоційному аспекту сприйняття. Візуальний образ календаря повинен викликати певні асоціації, формувати настрій і створювати емоційний зв'язок із користувачем. Це досягається за рахунок продуманого використання кольору, композиції, образотворчих елементів і типографіки, які в сукупності формують цілісний художній образ.

Аналіз сучасних календарних видань демонструє тенденцію до мінімалізму, що проявляється у використанні обмеженої кількості графічних елементів, чіткої композиції та акценту на якості ілюстрацій.

Чіткість композиційної структури один із визначальних чинників успішного дизайнерського рішення. Вона передбачає логічне розташування елементів, достатню кількість вільного простору та впорядкованість візуальних компонентів. Використання негативного простору сприяє кращому сприйняттю інформації та підкреслює важливість окремих елементів, зокрема ілюстрацій і текстових блоків [47].

Особливу роль у сучасних календарних виданнях відіграє ілюстративний матеріал, який часто виступає головним акцентом композиції. Висока якість зображень, їх стилістична узгодженість і відповідність концепції є ключовими факторами формування візуальної привабливості календаря. Ілюстрації не лише виконують декоративну функцію, а й передають змістову ідею проєкту, формуючи емоційний зв'язок із користувачем [41].

Значна увага приділяється типографіці, як важливому елементу візуальної комунікації, що інтегрується в загальну композицію та підсилює її виразність. Сучасні тенденції передбачають використання простих, читабельних шрифтів, а також експериментальних типографічних рішень, які можуть виступати самостійним композиційним елементом. Типографіка взаємодіє з іншими складовими дизайну, створюючи цілісний візуальний образ і забезпечуючи ефективну передачу інформації [47]. Шрифт виступає не лише як засіб передачі інформації, а як повноцінний елемент композиції, що формує візуальний

характер продукту. Вибір гарнітури, кеглю, інтерліньяжу та міжбуквеного інтервалу безпосередньо впливає на читабельність календарної сітки та загальне сприйняття сторінки. У цьому контексті особливо важливим є дотримання принципів ієрархії, які дозволяють користувачеві швидко орієнтуватися в інформації.

Проектна ситуація також враховує характеристики цільової аудиторії, які впливають на стилістичні та функціональні особливості календаря. Важливими чинниками є формат видання, умови його використання, а також технічні параметри друку, що визначають вибір матеріалів і конструкції. Усі ці аспекти формують комплекс вимог до майбутнього дизайнерського рішення.

2.2. Дослідження матеріалів, конструктивних та композиційних рішень в оформленні календарних видань

Дослідження матеріалів, конструктивних і композиційних рішень відіграє ключову роль у процесі проектування календарних видань. Ці аспекти визначають не тільки зовнішню привабливість продукту, але й забезпечують його функціональність, зручність у користуванні та довговічність. Вибір матеріалів безпосередньо впливає на тактильні та візуальні характеристики календаря, формуючи загальне враження від продукту та його сприйняття користувачем.

Сучасні календарні видання виготовляються з використанням різних видів паперу та картону, що відрізняються за щільністю, фактурою та якістю покриття. Найбільш поширеними є крейдований папір, дизайнерські папери з текстурою, а також щільний картон для обкладинок і конструктивних елементів. Вибір матеріалу залежить від концепції проекту, умов експлуатації та економічних факторів. Наприклад, глянцеві поверхні підсилюють яскравість кольорів і деталізацію зображень, тоді як матові – забезпечують стриманий, більш елегантний вигляд і зменшують відблиски [18].

Конструктивні рішення календарних видань визначають їх тип, форму та спосіб використання, безпосередньо впливаючи на функціональність і зручність взаємодії користувача з продуктом. Найпоширенішими є настінні, настільні та

кишенькові календарі, кожен з яких має свої особливості конструкції, що визначається умовами експлуатації та призначенням. Настінні календарі, як правило, передбачають використання пружинного кріплення, металевих скоб або перфорації для підвішування, що забезпечує їх фіксацію у вертикальному положенні та зручність перегортання сторінок. У таких конструкціях важливим є врахування ваги матеріалів, рівномірного розподілу навантаження та надійності кріплення, що впливає на довговічність виробу [41].

Настільні календарі зазвичай мають складну основу у вигляді трикутної або трапецієподібної підставки, яка забезпечує стійкість на горизонтальній поверхні. Такі конструкції можуть бути виконані з одного аркуша шляхом фальцювання або складатися з кількох елементів, з'єднаних за допомогою пружини чи інших кріплень. Важливими аспектами є жорсткість матеріалу, точність складання та здатність конструкції зберігати форму протягом тривалого часу використання [11].

Кишенькові календарі характеризуються компактним форматом і мінімалістичною конструкцією, що забезпечує їх мобільність і зручність у повсякденному використанні. Вони зазвичай виготовляються з щільного паперу або картону, можуть мати ламіноване покриття для підвищення зносостійкості та захисту від механічних пошкоджень. Незважаючи на простоту конструкції, такі календарі також потребують ретельного опрацювання з точки зору ергономіки та читабельності.

Загалом конструкція календарного видання має забезпечувати зручність у використанні, стійкість до зовнішніх впливів і довговічність виробу. Вона повинна відповідати функціональному призначенню календаря, умовам його експлуатації та естетичним вимогам, гармонійно поєднуючись із загальним дизайнерським рішенням. Раціонально продумана конструкція сприяє підвищенню якості продукту та формує позитивний досвід взаємодії користувача з виданням.

Важливим аспектом є також врахування технологічних процесів друку та після друкарської обробки, які впливають на кінцевий вигляд продукції. До таких

процесів належать ламінування, тиснення, вибірковий лак, фальцювання та висікання. Використання цих технологій дозволяє підвищити естетичну привабливість календаря, додати йому індивідуальності та підкреслити окремі елементи дизайну.

Композиційні рішення відіграють ключову роль у формуванні візуальної структури календарного видання. Вони визначають розташування і взаємодію основних елементів – ілюстрацій, тексту та календарної сітки. Ефективна композиція забезпечує логічність сприйняття інформації, створює візуальний баланс і сприяє формуванню цілісного образу. Важливими складовими композиції є пропорції, ритм, акценти та використання вільного простору, що дозволяє уникнути перевантаження та покращити читабельність [47].

Особливу увагу варто зосередити на інтеграції композиційних рішень із матеріалами та конструкцією виробу. Гармонійне поєднання цих елементів забезпечує цілісність дизайну та формує завершений продукт, який відповідає як функціональним, так і естетичним вимогам. Тому дослідження матеріалів, конструктивних і композиційних рішень стає ключовою умовою для створення якісного та конкурентоспроможного календарного видання [30].

2.3. Аналіз аналогів

В процесі написання роботи проаналізовано роботи сучасних дизайнерів, стиль та виконання яких суміжний з темою дипломного проєкту.

Аналізованим аналогом є настінний календар із ліногравюрами дизайнерки Isla Middleton (рис. 2.3.4.) [43], надрукований на переробленому папері. Використання традиційної техніки ліногравюри визначає виразний художній характер видання та формує його унікальну візуальну ідентичність. Такий підхід створює відчуття автентичності, ручної праці та зв'язку з класичними графічними практиками, що суттєво підвищує емоційну цінність продукту та вирізняє його серед масової поліграфічної продукції.

Використання переробленого паперу підкреслює концептуальний задум календаря, привертаючи увагу до екологічної свідомості та відповідального

споживання ресурсів. Текстура матеріалу, його природний відтінок і тактильні характеристики органічно доповнюють графічну техніку ліногравюри, створюючи гармонійний візуально-тактильний образ. У такий спосіб вибір матеріалу не лише слугує функціональним рішенням, але й стає ключовою складовою передачі ідеї видання.

Композиція сторінки вирізняється чіткою структурованістю та поділом на функціональні зони, що забезпечує зручність сприйняття інформації. Вона базується на вертикальному поділі площини, де верхня частина, відведена під ілюстративний матеріал, а нижня – під календарну сітку. Такий принцип організації простору створює логічну послідовність зчитування інформації та сприяє візуальній впорядкованості [31].

Важливою складовою композиційного рішення є раціональне використання вільного простору, яке запобігає перевантаженню структури та підкреслює значущість кожного окремого елемента. Це сприяє досягненню гармонії між декоративною та інформаційною частинами календаря. Головний акцент зосереджено на ілюстраціях, тоді як текст виконує допоміжну роль, залишаючись логічно структурованим і впорядкованим.

Колірне рішення базується на обмеженій палітрі – використанні одного домінуючого кольору на світлому фоні. Обмежена кольорова гама також сприяє зменшенню візуального шуму та підвищує цілісність композиції.

Окремо варто відзначити використання додаткових інформаційних блоків (текст про сезонні овочі, нотатки), що розширює функціональність календаря та перетворює його з простого інструменту відліку часу на інформаційно-пізнавальний продукт. Це підвищує його цінність для користувача та формує більш глибоку взаємодію з виданням.

Типографічне оформлення календаря характеризується стриманістю та функціональністю. Використання простих, добре читабельних шрифтів забезпечує легкість сприйняття календарної сітки та не відволікає увагу від основного візуального елемента – ліногравюри [8]. Такий підхід відповідає

сучасним тенденціям графічного дизайну, де типографіка інтегрується в загальну композицію та підсилює її виразність.

Наступним проаналізовано вірогідно, перший у світі відривний календар-стікерпак – STICK TO UKRAINE (рис.2.3.5.) [40].

Особливістю календаря є його конструкція: відривний формат, у якому кожна сторінка виконує функцію окремого стікера. Такий підхід значно розширює можливості використання видання, перетворюючи його з пасивного носія інформації на інтерактивний об'єкт. Користувач може не лише відслідковувати дати, але й взаємодіяти з продуктом шляхом відокремлення, збереження або повторного використання ілюстрацій.

Соціально орієнтований дизайнерський продукт, у якому утилітарна функція календаря поєднується з інформаційною, меморіальною та благодійною складовими. Кожен аркуш містить окрему дату, видимий образ, текстову інформацію та додаткові елементи, зокрема QR-код, що розширює функціональність друкованого видання [23].

Ілюстративне наповнення календаря є ключовим елементом дизайну. Кожна його сторінка містить стікер, що є авторською роботою одного з 47 українських митців, які у візуальних історіях відтворили свій емоційний стан під час війни, що надає календарю глибокого змістового наповнення та перетворює його на засіб художньої комунікації.

Типографічне рішення календаря характеризується варіативністю, що зумовлена участю різних авторів. Водночас загальна стилістична єдність забезпечується завдяки продуманій системі верстки та використанню повторюваних структурних елементів. Такий підхід дає змогу гармонійно поєднати унікальність кожної сторінки з цілісністю всього видання.

Візуальне рішення полягає в яскравих малюнках у сучасному графічному стилі з активною кольоровою палітрою та виразною типографікою. Окремі сторінки можуть зберігатися як ілюстровані картки або колекційні стікери. Таким чином, календар виходить за межі одноразового поліграфічного виробу та

набуває додаткової цінності як носій ідеї та видимого контенту. Таким чином популяризуючи події в Україні та залучаючи закордонну аудиторію [7, 27, 28, 33].

На відміну від традиційних календарів із табличною структурою та поділом на тижні, тут використано формат, у якому кожен аркуш представляє окремий день. Такий підхід змінює сам принцип взаємодії користувача з календарем, переводячи акцент із огляду місяця на щоденне сприйняття інформації.

Композиційно сторінка побудована за принципом ієрархічного центрування, де головний акцент зосереджений на ілюстрації. Це створює емоційний фокус для кожного аркуша. Календарна інформація (дата) розташовується у підпорядкованій позиції – зазвичай у нижній частині сторінки – і має достатній контраст та розмір для швидкого зчитування, але не конкурує з візуальним образом [16].

Як аналог розглянуто календар «Little Downtown Days» від бренду Doti doti studio (Theresa Viehhauser) (рис.2.3.6.) [44], який вирізняється унікальним поєднанням ілюстративного мінімалізму, конструктивної оригінальності та інтерактивного підходу. Цей календар є авторським дизайнерським твором, що гармонійно поєднує функціональність, вишукану естетику та емоційний вплив.

Особливістю цього видання є нестандартне конструктивне рішення: верхня частина кожного аркуша має фігурний контур, що повторює силуети архітектурних елементів – будинків, дерев, міських деталей. Кожна сторінка містить окремі об'єкти, які при послідовному використанні формують цілісну об'ємну композицію міського пейзажу. Такий підхід створює ефект накопичення візуального образу та забезпечує інтерактивну взаємодію користувача з календарем.

Композиційно сторінка вирішена у мінімалістичному ключі. Ілюстративна частина займає верхню зону, водночас залишаючи достатню кількість вільного простору для календарної сітки. Завдяки цьому досягається баланс між декоративністю та функціональністю. Розташування елементів є логічним і

сприяє послідовному сприйняттю інформації – від візуального образу до календарних даних.

Календарна сітка виконана просто та лаконічно. Використання стриманого шрифтового рішення забезпечує високу читабельність і не перевантажує композицію. Сітка має чітку структуру, що дозволяє легко орієнтуватися у датах, при цьому вона не конкурує з ілюстративною частиною виконуючи допоміжну функцію.

Кольорова гама календаря є м'якою та гармонійною, з використанням приглушених пастельних відтінків. Такий підхід створює атмосферу спокою і підкреслює декоративну роль видання, яке може слугувати стильним елементом інтер'єру. Мінімалістичні ілюстрації у поєднанні з продуманим кольоровим рішенням формують цілісний і легко впізнаваний візуальний стиль.

Важливим аспектом є формування тактильного й емоційного зв'язку з користувачем. Завдяки продуманій конструкції, яка дозволяє поступово, з виступаючих елементів календарного листа, утворити міський пейзаж, календар сприяє тривалій взаємодії та залученню користувача. Це перетворює його з простого засобу відліку часу на інтерактивний дизайнерський об'єкт, що має додаткову цінність. Видання демонструє вдале поєднання мінімалістичної графіки, продуманого конструктивного рішення та інтерактивності. Його особливості сприяють формуванню емоційного досвіду користувача та підвищують функціонально-естетичну цінність календарного видання [3].

Календар, створений художницею Maria Luisa Vicente (рис.2.3.7.) [46], є прикладом авторського арт-календаря, який гармонійно поєднує функціональність з естетичною привабливістю мистецького об'єкта. Даний тип видання орієнтований не лише на практичне використання, але й на формування емоційного та візуального досвіду користувача, що наближає його до категорії арт-продуктів [29]. Основну ідею цього видання, а саме можливість повторного використання ілюстративної частини, взято за основу для дипломного проєкту.

Дизайн календаря вирізняється стриманістю та гармонійністю. Головну роль відіграє ілюстративна частина, яка привертає увагу, але не перевантажує

композицію завдяки достатній кількості вільного простору навколо. Такий підхід робить сприйняття легким і акцентує увагу на художній цінності зображень. Календарна сітка розташована поруч з ілюстрацією, що створює компактне й зручне оформлення сторінки [13].

Типографічне рішення підпорядковане образотворчій частині, що є характерною рисою арт-календарів. Для календарної сітки було обрано лаконічний і добре читабельний шрифт, який не відволікає увагу від ілюстрацій. Водночас назви місяців виконані у рукописній стилізації, що додає індивідуальності, підсилює відчуття авторської присутності та створює більш камерний, емоційно теплий характер видання [14, 25].

Конструкція календаря є однією з його важливих переваг. Видання розроблене так, що ілюстративні сторінки легко відокремлюються й можуть бути повторно використані як листівки або міні-принти. Такий підхід не лише підсилює функціональність продукту, але й відповідає принципам сталого дизайну, створюючи можливість повторного використання і підвищити їхню практичну цінність для користувача.

Календарна сітка виконана у компактному форматі, що забезпечує зручність користування та не перевантажує композицію. Вона інтегрована в загальну структуру сторінки та має чітку ієрархію, що дозволяє швидко орієнтуватися в датах. В даному виданні інформаційна частина не домінує, а гармонійно співіснує з візуальним контентом.

Цей календар є прикладом успішного поєднання художнього бачення, практичності й екологічного підходу. Завдяки продуманим конструктивним та композиційним рішенням, він перетворюється на багатофункціональний продукт, який виходить за рамки звичного календаря та стає витонченим дизайнерським об'єктом із довготривалою цінністю.

Розглянуто також настільний гумористичний календар від бренду Гусь «Ні дня без Гуся» (рис.2.3.8.) [38]. Календар виконаний у форматі настільного перекидного видання на металевих кільцях, що забезпечує зручність щоденного користування та довговічність. Конструкція складається з блоку аркушів та

жорсткої підставки, яка виконує одночасно функцію тримача і декоративного елемента. Додатковою перевагою є наявність подарункової коробки, що підсилює комерційну привабливість продукту та формує завершений дизайн-об'єкт.

Важливою особливістю календаря «Ні дня без Гуса» є його концептуальна основа, що безпосередньо впливає на візуальне та текстове наповнення. За словами розробниці «Для цього календаря спеціально було намальовано малюнок на кожен день. Треба було багато шукати, яке ж свято є в той день. Календар розрахований на дорослих. Проте є обмеження: 18+. Адже у календарях вирішили не обмежувати Гуса і залишити і матюки, і суржик, і все підряд» [39]. Такий підхід формує унікальний контент, який відрізняє календар від типових масових видань із повторюваними або шаблонними рішеннями.

Композиційне рішення сторінок базується на домінуванні ілюстрації, де центральним елементом виступає персонаж гусака, тоді як текстова інформація (дата, день тижня, подія) відіграє другорядну, але важливу роль, формуючи чітку візуальну ієрархію. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям графічного дизайну, де пріоритет надається емоційному впливу через образ, при збереженні читабельності інформації.

Колористичне рішення календаря є лаконічним і водночас виразним: поєднання яскравого жовтого кольору упаковки, помаранчевої основи та білого фону сторінок із чорним контуром і текстом створює контрастну, але гармонійну палітру. Персонаж гусака виступає головним носієм ідентичності та емоційного наповнення, доповнюючись іронічними або гумористичними підписами [27, 28].

Типографіка підтримує загальну концепцію завдяки використанню шрифту, що імітує рукописний стиль, створюючи відчуття невимушеності та «живого» спілкування з користувачем. Водночас зберігається достатній рівень читабельності завдяки контрасту та продуманому розміщенню текстових елементів. Функціонально календар виконує одразу кілька ролей: інформаційну (відображення дат і подій), декоративну (елемент інтер'єру) та емоційну (створення настрою через гумор). Щоденний формат стимулює постійну взаємодію користувача з продуктом, що підвищує його цінність і залученість.

Через мовно-стилістичне рішення календар орієнтований на дорослу аудиторію, що підкреслюється маркуванням «18+». Відмова від цензурування персонажа (використання ненормативної лексики, суржику, розмовних форм) формує автентичний, «живий» стиль комунікації. Це створює ефект неформального діалогу з користувачем та підсилює гумористичну складову.

Використання такої мовної стратегії має подвійний ефект:

- з одного боку, вона звужує цільову аудиторію;
- з іншого – формує сильну емоційну прив'язаність та впізнаваність продукту.

Таким чином, календар виступає не лише як інформаційний носій, а як медіапродукт із чітко вираженою авторською позицією, де ілюстрація, текст і гумор працюють як єдина комунікативна система.

Мовно-стилістичне рішення орієнтоване на дорослу аудиторію, що підкреслюється позначкою «18+» і використанням розмовної, подекуди ненормативної лексики. Такий підхід одночасно звужує аудиторію та формує сильну впізнаваність і емоційний зв'язок. У результаті видання сприймається не лише як інформаційний продукт, а як цілісний медіаоб'єкт із виразною авторською позицією.

РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНІ РІШЕННЯ

3.1. Концепція дизайн-проєкту

Концепція дизайн-проєкту спрямована на розробку багатофункціонального календаря, який поєднує практичність, естетику та комунікаційну складову. Однією з ключових особливостей є можливість повторного використання ілюстративної частини у вигляді вітальних листівок. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям графічного дизайну, акцентуючи увагу на екологічності, довговічності видання та розширенні його функціональних властивостей.

Основна ідея концепції полягає у перетворенні календаря з звичайного поліграфічного виробу на багаторазовий дизайнерський елемент. Дизайн розроблявся таким чином, щоб після завершення календарного року сторінки з ілюстраціями можна було використовувати як окремі графічні об'єкти – листівки чи декоративні принти (рис.3.1.9.). Цей підхід відповідає принципам сучасного проєктування друкованої продукції, де важливими аспектами є не лише функціональність, але й довговічність у використанні та емоційна значущість об'єкта.

Ілюстративна складова календаря представлена серією авторських зображень, створених для кожного місяця з урахуванням сезонності продуктів. Це дозволяє поєднати художню виразність із інформаційною функцією, адже користувач отримує додатковий орієнтир щодо сезонних змін у природі. Вибір продуктів та їх кольорової палітри був зумовлений асоціаціями, бажаним емоційним наповненням сторінки та відповідно сезонними фруктами/овочами/ягодами/зеленню які притаманні певному місяцю. Кольорова палітра для кожного зображення обиралася за допомогою комплементарної та аналогової схеми, аби досягти естетичної привабливості та розставити акценти в композиції. Ілюстрації виконано методом спрощеного живопису, уникаючи зайвої деталізації, аби зображення були зрозумілими, емоційно виразними та простими для сприйняття.

Проілюстровано такі сезонні продукти як (рис.3.1.11.-3.1.14.):

1. Січень – гранат;

Гранат асоціюється із зимовим періодом, святковістю та символікою достатку. Його насичений червоний колір добре працює в холодній палітрі січня та створює контраст зі сніжною атмосферою.

2. Лютий – цитруси;

Цитрусові (а саме апельсини) є типовими зимовими фруктами, що досягають у холодний період. Вони додають відчуття свіжості та “сонця” в найпохмуріший місяць року.

3. Березень – петрушка з пастернаком;

Березень – перехідний місяць між зимою і весною, тому обрані коренеплоди та зелень відображають поступове пробудження природи. Поєднання цих рослин є відсилкою до української народної пісні-небилиці «Танцювала риба з раком, а петрушка з пастернаком», що викликає приємні емоції та ностальгію.

4. Квітень – ананас;

Хоч ананас не є типовим локальним сезонним фруктом, він використаний як символ екзотичного весняного оновлення, яскравого старту та візуальної декоративності.

5. Травень – полуниця;

Полуниця одна з перших справжніх сезонних ягід в Україні. Вона чітко асоціюється з розквітом весни та початком тепла.

6. Червень – лохина;

Лохина досягає на початку літа, символізуючи період стабільного тепла та природного достатку. Завдяки її насиченому синьому кольору утворюється сильний візуальний акцент.

7. Липень – вишні;

Вишні як символ середини літа. Вони відображають пік сезону ягід і мають виразну емоційну та культурну асоціацію з літом.

8. Серпень – агрус;

Агрус досягає в кінці літа, тому добре передає перехід від літнього розквіту до підготовки до осені, а його кольорова гама підкреслює зміну сезонного настрою.

9. Вересень – виноград;

Вересень – період збору врожаю, і виноград є одним із найхарактерніших осінніх плодів. Він також асоціюється з достатком і завершенням літа.

10. Жовтень – гарбузи;

Гарбузи ключовий символ осені, врожаю та зміни сезону. Їх форма і колір добре передають теплу осінню палітру. Вони особливо асоціюються з жовтнем, оскільки наприкінці місяця відзначається Хелловін.

11. Листопад – груші;

Груші, які в більшості дозрівають під кінець осені, символізують більш стриману, спокійну, перехідну до зими.

12. Грудень – мандарини.

Мандарини традиційно асоціюються з зимовими святами, Новим роком та Різдвом. Вони створюють відчуття тепла, затишку та святковості.

Ілюстрації розроблені так, щоб окремі елементи композиції навмисно виходили за межі встановленої рамки. Це створює враження просторової глибини і візуальної перспективи. Такий підхід допомагає подолати площинність друкованого формату, надаючи зображенню більш рухливого і «живого» характеру. Елементи, що виходять за межі формату, формують ефект тривимірності, залучаючи глядача до більш активного сприйняття і взаємодії з візуальним контентом [24]. Використання цього композиційного прийому допомагає зосередити увагу на важливих деталях ілюстрації. Елементи, що виходять за межі формату, здаються більш значущими, адже вони візуально створюють враження наближення до глядача. Це сприяє формуванню чіткої ієрархії всередині зображення та підсилює його емоційний вплив. Просторова перспектива підсилює декоративну функцію ілюстрацій, водночас не порушуючи

читабельності календарної сітки, що залишається чітко структурованою та функціональною.

Концепція зосереджується на формуванні стійкого емоційного зв'язку між користувачем і продуктом, що слугує одним із головних завдань сучасного графічного дизайну. Через використання сезонних мотивів, пов'язаних із природними циклами, та оригінального ілюстративного підходу створюється унікальний візуальний досвід. Він пробуджує асоціації, викликає спогади та сприяє виникненню особистих переживань.

Композиційне рішення календаря базується на принципах ієрархії, балансу та структурованості, що забезпечують цілісність візуального образу та зручність сприйняття інформації. Ієрархія елементів досягається шляхом чіткого розподілу ролей між складовими композиції: ілюстративна частина виступає домінуючим елементом, формуючи емоційний та візуальний акцент, тоді як календарна сітка має вторинне значення, забезпечуючи суто функціональну задачу – зручне читання дат та орієнтування в часі. Такий розподіл дозволяє уникнути візуальної конкуренції між елементами та сприяє ефективній комунікації з користувачем. Баланс у композиції досягається через гармонійне поєднання заповнених і порожніх площин. Ілюстрації зазвичай займають значну частину простору, однак це врівноважується достатньою кількістю негативного простору, що сприяє легшому сприйняттю й підсилює акцент на ключових елементах. Використання асиметричного балансу додає композиції динамічності та сучасності, водночас зберігаючи її візуальну рівновагу.

Структурованість композиції досягається завдяки використанню модульної сітки, котра визначає розміщення ключових елементів на сторінці. Це сприяє узгодженості всіх аркушів календаря, забезпечуючи цілісність і логічну системність. Постійне застосування однакових композиційних рішень створює ритм, що полегшує сприйняття інформації та орієнтування.

Важливим аспектом є гармонійне поєднання композиції з форматом і функціональним призначенням календаря. Розташування елементів продумане таким чином, щоб забезпечити зручність у користуванні, зокрема легкість

сприйняття календарної сітки та швидке орієнтування у датах. Для практичного використання додано місце для нотаток, яке лаконічно поєднане з календарною сіткою. У часи стрімкого розвитку цифрових технологій багато людей звикли використовувати електронні календарі, де місяці часто позначаються порядковими номерами для зручності навігації. Тому задля спрощення користування та орієнтування в календарі у правому нижньому куті аркуша з календарною сіткою теж присутній порядковий номер. Цей невеликий елемент служить для спрощення не тільки орієнтування в часі, але й допомагає швидко відновити правильну послідовність аркушів у випадку їхнього випадкового перемішування.

Індивідуалізація сприйняття також відіграє важливу роль. Авторська графіка, що має впізнаваний стиль, дозволяє користувачу асоціювати продукт із конкретним автором, що підсилює відчуття унікальності та ручної роботи. Це створює контраст із масовою продукцією та відповідає сучасним тенденціям персоналізації у дизайні.

3.2. Макетні рішення

Макет календарного видання розроблено з урахуванням його функціональності, формату та конструктивних особливостей. Календар виконано у горизонтальному форматі А5 і належить до настільного типу з підставкою, що визначає специфіку організації композиції сторінок та розташування ключових елементів.

Структура видання передбачає 12 аркушів, де кожен відповідає одному з місяців року. Горизонтальний формат дозволяє гармонійно розділити композицію на дві основні секції – ілюстративну та інформаційну, що гарантує логічне й послідовне сприйняття. До того ж така структура є головною умовою для концепції повторного використання календаря.

Композиційне рішення сторінки базується на принципі горизонтального зонування. Ліва частина сторінки відведена під ілюстрацію та назву сезону з номером року, де ілюстрація виконує роль домінуючого елементу та формує

візуальний образ місяця. Вона представлена авторськими ілюстраціями сезонних продуктів, виконаними в живописній техніці, яка вирізняється фактурністю мазків. Унікальність цього підходу полягає в тому, що зображення розташовуються на умовному прямокутному полі, але деякі елементи, такі як ягоди, листя чи гілки, виходять за його межі. Таким чином створюючи ефект відкритої композиції, додаючи зображенню глибини та візуальної динаміки, що в свою чергу формує ілюзію «виходу» картини в простір глядача. Завдяки чому підсилюється акцентність ілюстрацій: виступаючі елементи сприймаються як ближчі до глядача, що формує просторову ієрархію та робить зображення більш виразним. Водночас прямокутна рамка, в яку вписане зображення, основа композиції забезпечує стабільність і впорядкованість, створюючи баланс між динамікою та структурою. Також присутні вимушені ритмічні композиційні рішення, як наприклад на літніх та зимових сторінках рік дещо зміщений в право, через шрифтові особливості першої літери, аби зберегти візуальну цілісність видання та додатково відтінити сезонність (рис.3.2.10.).

Протилежна частина містить календарну сітку, виконану в мінімалістичному стилі, що забезпечує функціональність видання. Назва місяця оформлена декоративним рукописним шрифтом, який надає оригінальності та підкреслює унікальність видання. Дні тижня та числові позначення мають стримане типографічне оформлення, що забезпечує високу читабельність. Вихідні дні виділені кольором, що полегшує орієнтацію у календарній структурі. Календарна сітка розташована у верхній частині правого блоку, що зумовлено специфікою конструкції настільного календаря. Це місце вибрано, оскільки воно перебуває в зоні найзручнішого огляду для користувача. Нижню частину сторінки відведено для нотаток, що додає виданню додаткової функціональності та робить його більш практичним у використанні.

Особливістю проєктного рішення передбачена можливість повторного використання ілюстративної частини. Завдяки автономності композиції зображення можуть функціонувати як окремі графічні об'єкти (листівки або принти), що вплинуло на їх розміщення та завершеність.

У макеті додатково враховано конструктивну особливість – центральний згин (відривний пунктир), який умовно ділить сторінку навпіл. Ця деталь передбачена для спрощення відокремлення ілюстрації після закінчення використання інформаційної частини сторінки (календарної сітки). Композиція побудована таким чином, щоб цей елемент не порушував цілісність сприйняття, а навпаки підсилював структурованість макета.

Одним із ключових композиційних прийомів є забезпечення достатньої кількості вільного простору. «Повітря» між елементами надає легкості сприйняттю, допомагає уникнути відчуття перевантаження та підсилює увагу до ілюстрації. Мінімалістичний дизайн правої частини ефектно контрастує з деталізованою та насиченою ілюстрацією, утворюючи гармонійний і збалансований візуальний образ.

Основою макета є модульна сітка, яка визначає розташування елементів і забезпечує композиційну єдність усіх сторінок. Її застосування сприяє впорядкуванню елементів, дозволяючи уникнути хаотичного розміщення об'єктів та забезпечуючи формування систематичної візуальної організації. Регулярність структурних компонентів створює ритмічність, яка спрощує користувачеві орієнтацію в представленому матеріалі.

У макеті календаря передбачено пакування яке за бажання легко трансформується в підставку. Вона виконана у вигляді складної форми з чітко фіксованим кутом нахилу. Завдяки геометрично стійкій трикутній структурі, гарантована надійність опори та довговічність виробу під час використання. Така побудова дозволяє зручно утримувати календар у напіввідкритому положенні, що є оптимальним для одночасного огляду як візуальної, так і текстової складової. Аркуші тримаються за рахунок вбудованої комірки з фігурним обрамленням органічної форми, які перегукується з загальними мотивами сторінок. Що дозволяє інтегрувати конструктивний елемент у загальну композицію виробу, перетворюючи його з суто функціонального елемента на важливу складову дизайну. Для зручності використання підставка одним рухом складається у

невелику коробочку і має подарунковий вигляд за рахунок додаткової декоративної накладки, яка запобігає відкриттю [2].

Дизайн пакування календарного видання створений відповідно до загальної концепції проєкту, з акцентом на формування єдиного і гармонійного візуального образу продукту (рис. 3.2.15.). Основою композиційного рішення стало поєднання декоративних елементів із мінімалістичним підходом та природною естетикою, що органічно відображає ідею сезонності й гармонію з природними циклами.

Основним кольоровим акцентом пакування виступає темно-зелений, хвойний фон, що символізує природність, свіжість і екологічну свідомість. Така колірна палітра не лише сприяє формуванню гармонійної та врівноваженої атмосфери, але й ефективно підкреслює концептуальну ідею календаря, посилюючи його тематичне спрямування. Додатковим візуальним шаром є декоративний рослинний патерн, виконаний у тон основного фону. Він формує делікатну текстуру, яка не перевантажує композицію, але додає глибини та візуального інтересу.

Центральним елементом композиції є стилізований вінок, утворений з листяного орнаменту з яблуками, оскільки яблука – фрукт до якого є доступ цілий рік. Він виконує роль композиційного обрамлення та водночас слугує символом циклічності, що безпосередньо пов'язано з концепцією календаря як відображення плину часу та зміни сезонів. Використання тонких ліній і декоративних елементів надає композиції витонченості та підкреслює її графічний характер.

Типографічне рішення пакування базується на використанні одного декоративного шрифту, виконаного у рукописній стилістиці. Це рішення забезпечує цілісність візуального образу та підкреслює авторський характер проєкту. Шрифт має плавні, витончені лінії, що гармонійно поєднуються з рослинними елементами композиції та підтримують природну тематику календаря. Використання єдиного шрифтового рішення сприяє стилістичній єдності та робить композицію візуально завершеною.

Композиція пакування має центровану структуру, що забезпечує її врівноваженість і легкість сприйняття. Оскільки рослинний патерн не контрастує з фоном, це утворює вільний простір навколо центрального елемента підсилюючи його значущість і запобігаючи перевантаженню.

На зворотній частині пакування також присутній напис: «Календар який допоможе вам не прогавити улюблені сезонні продукти та відслідковувати важливі події» (рис. 3.2.16.). Цей текст має інформативно-орієнтаційну функцію, підкреслюючи практичну цінність видання. Він зосереджує увагу на календарі як на щоденному помічнику, який гармонійно поєднує естетичний вигляд із функціональністю, допомагаючи користувачам слідкувати за сезонністю продуктів і ефективніше планувати важливі події протягом року.

3.3. Матеріали та виконання

Процес виконання проєкту складався з кількох етапів: аналізу аналогів, розробки концепції, створення авторських ілюстрацій, підбору шрифтового рішення, розробки композиції сторінок, верстки календаря, вибору матеріалів та підготовки файлів до друку. Особлива увага приділялася поєднанню функціональності та естетичній виразності видання.

Формат виробу – горизонтальний А5, який забезпечує зручність розміщення календаря на робочій поверхні та створює достатню площу для гармонійного поєднання ілюстративної частини з календарною сіткою.

У процесі створення дизайну використовувалися графічні редактори:

- Adobe Photoshop – для верстки та підготовки відсканованих зображень до друку;
- Adobe Illustrator – для створення патерну та центральних елементів пакування.

Вибір матеріалів для виготовлення календарного видання обумовлений як функціональними вимогами, так і естетичною концепцією проєкту. Основною метою є забезпечення довговічності виробу, його зручності у використанні, а також досягнення високого рівня візуальної та тактильної якості.

Основні аркуші календаря виконані на дизайнерському картоні Tintoretto crema 300 г/м². Даний матеріал характеризується щільністю, достатньою жорсткістю та приємною фактурною поверхнею з легким рельєфом, що імітує художній папір. Теплий кремовий відтінок основи сприяє м'якому сприйняттю зображень, зменшує контрастність і робить кольори більш гармонійними. Такий вибір матеріалу особливо доречний для ілюстративної частини календаря, оскільки підсилює відчуття ручної роботи та художньої цінності зображень.

Щільність 300 г/м² забезпечує достатню міцність аркушів, що є важливим з огляду на можливість їх подальшого відокремлення та використання як листівок або декоративних принтів. Крім того, матеріал добре тримає форму, не деформується під час експлуатації та стійкий до механічних впливів.

Для виготовлення пакування використано дизайнерський папір Elle Ege #28 Verdone 220 г/м² темно-зеленого кольору. Обраний матеріал має насичений глибокий відтінок і рівномірну текстуру, що забезпечує високі естетичні характеристики виробу. Його щільність дозволяє створити конструкцію підставки, яка є достатньо жорсткою для утримання календаря, але водночас зберігає еластичність, необхідну для складання та формування об'єму. Пакувальний матеріал вдало інтегрується з графічним оформленням, підкреслюючи природну кольорову палітру та узгодженість загальної стилістики проекту. Застосування високоякісного дизайнерського паперу додатково покращує тактильні враження від об'єкта, що є важливим елементом сучасного графічного дизайну.

Основою конструкції пакування є система згинів і складок, які формують трикутну опорну форму. Такий тип конструкції є одним із найбільш поширених для настільних календарів, оскільки поєднує простоту складання, конструктивну міцність і зручність користування. Підставка виконує не лише утилітарну, але й композиційну функцію. Її форма гармонійно інтегрується у загальний дизайн виробу та підтримує стилістичну єдність календаря. Конструктивною особливістю є наявність нижнього фіксуєчого елемента, який утримує сторінки у стабільному положенні [11, 21].

Ідея конструктивної організації підставки сформована на основі вивчення сучасних зразків дизайнерських рішень, зокрема візуальних референсів з платформи Pinterest (рис. 3.3.17.). На основі цього аналізу було адаптовано конструктивну схему виробу, включаючи принципи згинання та формоутворення. Отримане рішення є результатом переосмислення існуючих підходів і інтегроване у власну дизайнерську концепцію. Для з'єднання елементів використано клейове кріплення.

Також для підсилення акцентності центральних елементів пакування, а саме назви календаря, року та орнаментальних елементів, використано акрилову фарбу в золотому кольорі (Античне золото, metallic, Rosa).

Технологія виготовлення календаря передбачає цифровий друк, що забезпечує точну передачу кольору та деталізацію ілюстрацій. Після друку здійснюється обрізка аркушів відповідно до формату, а також бігування у місцях згину для формування конструкції пакування-підставки [17,18,19].

В підсумку обрані матеріали, конструктивні рішення та технологія виготовлення забезпечують поєднання функціональності, естетичної виразності й довговічності виробу. Використання цифрового друку дозволяє точно передати кольорову гаму та деталізацію авторських ілюстрацій, а застосування якісних дизайнерських матеріалів підсилює художню цінність календаря та його тактильне сприйняття. Післядрукарська обробка, зокрема обрізка та бігування, сприяє точності складання конструкції й забезпечує зручність експлуатації виробу. У результаті створено цілісний дизайнерський об'єкт, у якому гармонійно поєднуються інформаційна, декоративна та практична функції.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання дипломного проєкту було досліджено особливості образотворчих календарних видань як різновиду графічної та поліграфічної продукції, що поєднує інформаційну, функціональну та естетичну складові. Проведений аналіз історіографії питання дозволив простежити еволюцію календаря від ранніх систем організації часу до сучасного дизайнерського об'єкта, який виступає не лише носієм календарної інформації, а й елементом візуальної культури та предметного середовища людини.

У результаті теоретичного дослідження було встановлено, що календарні видання мають складну багатокомпонентну структуру, у межах якої важливу роль відіграють композиційна організація, типографіка, кольорове рішення, конструкція та матеріали. Визначено, що сучасні тенденції у сфері графічного дизайну календарної продукції характеризуються прагненням до мінімалізму, функціональності, використання ілюстративних матеріалів (авторських ілюстрацій), екологічного підходу до проєктування та створення емоційного зв'язку між користувачем і друкованим об'єктом.

Під час аналізу аналогів було розглянуто сучасні приклади авторських календарних видань, що дозволило виявити актуальні принципи організації композиції, взаємодії календарної сітки з ілюстративною частиною, особливості конструктивних рішень та використання матеріалів. Аналіз показав, що сучасний календар дедалі частіше розглядається як багатофункціональний дизайнерський продукт, у якому поєднуються утилітарність, художня виразність та концептуальна ідея. Особливу увагу в сучасних виданнях приділено мінімалістичному оформленню, цілісності стилістики, використанню декоративної графіки та створенню тактильного й емоційного досвіду взаємодії з користувачем.

У межах практичної частини дипломного проєкту було розроблено концепцію авторського настільного календаря «Сезонний збір», основною ідеєю якого є поєднання календарного видання з серією авторських ілюстрацій

та можливість повторного використання ілюстративної частини як вітальних листівок. Концепція проєкту ґрунтується на темі сезонності та природного циклу продуктів, що дозволило створити цілісний візуальний образ календаря та підкреслити його емоційно-естетичний характер. Ілюстративний ряд побудований з урахуванням сезонних асоціацій і спрямований на формування атмосфери затишку, природності та емоційної близькості до повсякденного життя.

У процесі проєктування було розроблено серію авторських ілюстрацій для кожного місяця року. Композиційні рішення сторінок базуються на принципах рівноваги, ритму, контрасту та ієрархії елементів. Особливістю композиції є інтеграція ілюстративної частини з календарною сіткою таким чином, щоб забезпечити гармонійне поєднання декоративності та функціональності. Важливу роль у формуванні візуальної структури відіграє використання вільного простору, що сприяє кращому сприйняттю інформації та створює відчуття легкості композиції.

Особливий акцент було зроблено на типографічному оформленні календаря. Використання єдиного декоративного шрифту у рукописній стилістиці дозволило сформувати цілісний характер видання та підкреслити його авторський стиль. Шрифтове оформлення гармонійно поєднується з ілюстративною частиною та підтримує загальну атмосферу проєкту. Водночас календарна сітка зберігає достатній рівень читабельності та зручності користування.

У ході виконання дипломного проєкту було також розроблено конструктивне рішення настільного календаря. Формат А5 горизонтальної орієнтації забезпечує ергономічність виробу та комфортне розміщення на робочій поверхні. Конструкція підставки-пакування побудована на системі згинів, що формують стійку трикутну опору. Таке рішення дозволяє забезпечити надійність конструкції, зручність користування та естетичну цілісність виробу. Під час проєктування було враховано сучасні принципи

формоутворення та функціональної організації настільної поліграфічної продукції.

Важливою складовою проєкту стало розроблення пакування-підставки календаря. Дизайн пакування підтримує загальну концепцію видання та формує цілісний візуальний образ продукту. Використання темно-зеленого дизайнерського паперу, рослинних декоративних елементів та рукописного шрифту допомагає викликати асоціації з природою, сезонністю та екологічністю. При цьому пакування виконує не тільки захисну роль, але й комунікативну, створюючи перше враження про продукт і підкреслюючи його художню унікальність.

У межах дипломного проєкту було обґрунтовано вибір матеріалів та технології виконання. Для основних аркушів використано дизайнерський картон Tintoretto crema 300 г/м², який забезпечує високу якість друку, міцність і приємні тактильні властивості. Для пакування та конструкції підставки використано дизайнерський папір Elle Erre №28 Verdone 220 г/м², що підтримує кольорову концепцію проєкту та забезпечує конструктивну стійкість виробу. Обрані матеріали дозволили досягти гармонійного поєднання естетичності, функціональності та довговічності.

Технологія виконання календаря базується на використанні цифрового друку, який забезпечує точну передачу кольору та високу деталізацію ілюстрацій. Подальша післядрукарська обробка включає обрізку, бігування та складання конструкції. Усі технологічні етапи спрямовані на забезпечення якості виробу та збереження його естетичних характеристик у процесі використання.

Окрему увагу в проєкті приділено екологічному аспекту. Концепція повторного використання ілюстративної частини календаря як листівок або декоративних принтів дозволяє продовжити життєвий цикл виробу та зменшити його одноразовість. Завдяки цьому календар набуває додаткової функціональної та емоційної цінності, а також відповідає сучасним тенденціям сталого дизайну.

У результаті виконання дипломного проєкту було створено цілісний дизайнерський продукт, у якому гармонійно поєднуються інформаційна, декоративна та практична функції. Розроблений календар відповідає сучасним вимогам графічного дизайну та поліграфічної продукції, демонструє можливості інтеграції авторської ілюстрації в календарний формат і підтверджує актуальність друкованих календарів у сучасному візуальному середовищі.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми сучасного дизайну / О. Гальчинська, Н. Тарасенко, В. Мусієнко. 2023. Т. 2: Особливості застосування засобів графічного дизайну в розробці календаря. С. 56–60.
2. Гавенко С. Тенденції конструювання та поліграфічному оформленні календарів. *Палітра друку*. 2006. № 2. С. 14–17.
3. Гладун О. Візуальна мова графічного дизайну як комунікативна знакова система. *Вісник ХДАДМ*. 2012. № 15. С. 10–14.
4. Губаль Б. Композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір : навч. посіб. Тернопіль: ПЦ Матвей, 2011. 240 с.
5. Дем'янюк О. Й., Конон Н. Г. Календар як документ та інформаційне джерело: функції, структура, зміст. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, культурологія, соціологія*. 2024. Вип. 28. С. 45–52.
6. Дурняк Б. В., Штангрет А. М., Мельников О. В., Угрин Я. М. Видавнича справа та поліграфічна діяльність в Україні: монографія. Львів: Укр. акад. друкарства, 2009. 150 с.
7. Єжова О., Болдирева О., Басова Ю. Сучасний дизайн календарної продукції. *Актуальні проблеми сучасного дизайну: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 22 квіт. 2021 р.)*. Київ : КНУТД, 2021. С. 42–45.
8. Іваненко Т. О. Шрифтовий дизайн: основи: навч. посіб. Харків : ХДАДМ, 2019. 144 с.
9. Климишин І. А. Календар і хронологія. 5-те вид., доповн. Івано-Франківськ : Гостинець, 2002. 232 с.
10. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну. Київ: Кондор, 2007. 352 с.
11. Лотошинська Н. Д., Назаркевич М. А. Макетування і дизайн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2025. 212 с.

12. Мистецтвознавчі записки / А. Король. 2022. Вип. 56, Т. 1: Особливості проєктування настінного перекидного календаря як об'єкта графічного дизайну. С. 88–93.
13. Мітіна В. І. Естетика і мистецтво: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2003. 252 с.
14. Мітченко В. Каліграфія. Взаємовпливи шрифтів: теорія і практика, кирилиця і латиниця, історія і сучасність. Київ: Лауріус, 2018. 288 с.
15. Огієнко І. І. Історія українського друкарства. Київ: Либідь, 1994. 448 с.
16. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2022. 238 с.
17. Предко Л. С. Проєктування та розрахунок додрукарських процесів: навч. посіб. Львів: УАД, 2009. 164 с.
18. Розум О. Ф. Таємниці друкарства. Київ: Техніка, 1980. 144 с.
19. Ткаченко В. П. та ін. Енциклопедія видавничої справи: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2008. 320 с.
20. Хмельовський О. М. Графічний дизайн: навч. посіб. Луцьк: Волинська обл. друкарня, 2008. 160 с.
21. Шалінський І. П. Макетування як мистецтво оформлення тексту: функціональні особливості. *Мистецтвознавство України*. 2019. № 19. С. 237–242.
22. Шепеть Т. М. Графічний дизайн поліграфічних календарів в доробку українських дизайнерів. *Наукові записки [Української академії друкарства]*. 2014. № 1. С. 112–118.
23. Adams S. Design Matters: An Essential Guide to Graphic Design. Rockport Publishers, 2022. 224 p.
24. Ambrose G., Leonard N. Design Genius: The Ways and Workings of Creative Minds. Bloomsbury Visual Arts, 2019. 312 p.
25. Bringhurst R. Elements of Typographic Style. Hartley & Marks Publishers, 2013. 382 p.
26. Dershowitz N., Reingold E. M. Calendrical Calculations: The Ultimate Edition. New York: Cambridge University Press, 2018. 662 p.

27. Goethe J. W. Zur Farbenlehre (Theory of Colours). MIT Press, 1970 (reprint of 1810 ed.). 468 p.
28. Itten J. Kunst der Farbe (The Art of Color). Wiley, 2022. 96 p.
29. Leski K. The Creative Process. MIT Press, 2021. 240 p.
30. Lidwell W., Holden K., Butler J. Universal Principles of Design. Rockport Publishers, 2010. 272 p.
31. Lupton E. Thinking with Type. New York: Princeton Architectural Press, 2014. 224 p.
32. Sandu Publishing. The Art of Calendar Design. Berkeley: Gingko Press, 2015. 232 p.
33. Save the Date: New Ideas & Approaches in Calendar Design. Hong Kong: Victionary, 2011. 256 p.
34. White A. W. The Elements of Graphic Design. Allworth Press, 2023. Vol. 3. 232 p.
35. Williams R. The Non-Designer's Design Book. Peachpit Press, 2022. 240 p.
36. Байцар А. Новий рік. Юліанський календар. Літочислення «від створення світу» і «від Різдва Христового». *Персональний сайт Андрія Байцара*. 2022. URL: https://baitsar.blogspot.com/2022/01/blog-post_2.html (дата звернення: 02.03.2026).
37. З історії календарів. *Музей книги і друкарства України*. URL: https://vuam.org.ua/uk/704:3_історії_календарів (дата звернення: 02.03.2026).
38. Настільний календар «Ні дня без Гуся» на 2020 рік. *Gifty*. URL: <https://gifty.in.ua/product/nastilnij-kalendar-ni-dnya-bez-gusya-na-2020-rik> (дата звернення: 05.03.2026).
39. Оригінальні календарі на 2019-ий від українських ілюстраторів. *Читомо*. URL: <https://chytomo.com/oryhinalni-kalendari-na-2019-uj-vid-ukrainskykh-iliustratoriv/> (дата звернення: 11.03.2026).
40. «Повернись живим» презентував благодійний календар на 2023 рік. *Новинарня*. URL: <https://novynarnia.com/2023/01/20/povernys-zhyvym-prezentuvav-2/> (дата звернення: 15.03.2026).

41. Ambrose G., Harris P. The Fundamentals of Graphic Design. *Google Books*. URL:
https://www.google.com.ua/books/edition/The_Fundamentals_of_Graphic_Design/QaKxDwAAQBAJ (дата звернення: 01.04.2026).
42. Calendars and Time Keeping. *Special Collections and Archives, University of Missouri*. URL:
<https://library.missouri.edu/specialcollections/exhibits/show/fragmenta-manuscripta/secular-texts/calendars-and-time-keeping> (дата звернення: 27.02.2026).
43. Coates & Warner. Isla Middleton Growing Through the Seasons Calendar. URL:
<https://www.coatesandwarner.com/products/isla-middleton-growing-through-the-seasons-calendar> (дата звернення: 11.03.2026).
44. Desk Calendar 2026 Little Downtown Days. *Etsy*. URL:
<https://www.etsy.com/listing/1647098481/desk-calendar-2026-little-downtown-days> (дата звернення: 01.04.2026).
45. Frank Lloyd Wright Architecture Calendar 2025. *Amazon*. URL:
<https://www.amazon.com/Frank-Lloyd-Wright-2025-Calendar/dp/0789344785> (дата звернення: 11.03.2026).
46. Pinterest. Calendar Design Inspiration. URL:
<https://www.pinterest.com/pin/489344315777033786/> (дата звернення: 11.03.2026).
47. Principles of Design. *Canva Design School*. URL:
<https://www.canva.com/learn/design-elements-principles/> (дата звернення: 01.04.2026).
48. VMFA Shop. Frank Lloyd Wright 2025 Wall Calendar. URL:
<https://vmfashop.com/frank-lloyd-wright-2025-wall-calendar.html> (дата звернення: 11.03.2026).

ДОДАТКИ

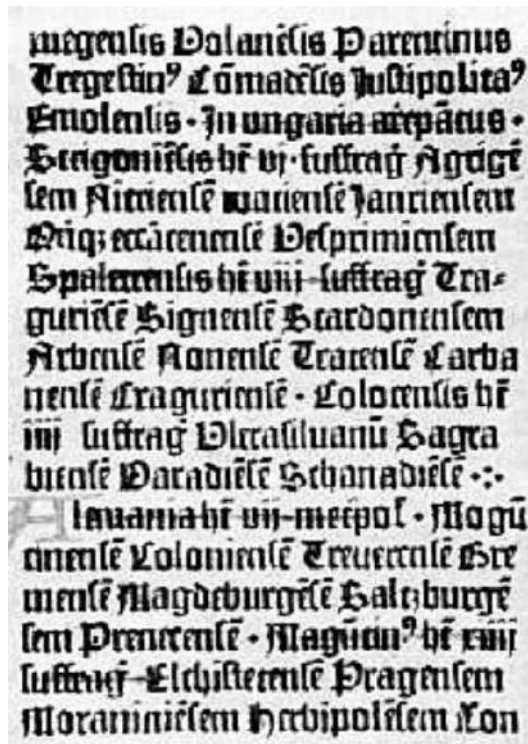

Рис. 1.1.1. «Астрономічний календар»

Йогана Гутенберга

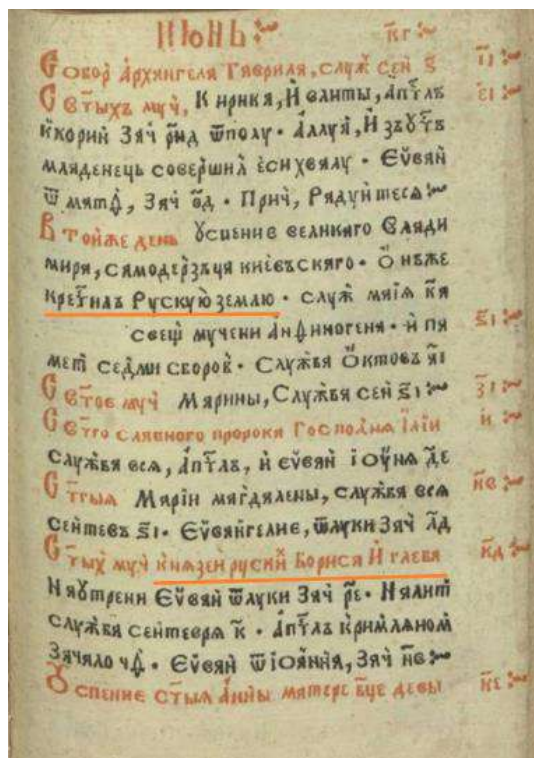

Рис. 1.1.2. «Соборник» Франциска Скорина

a

б

Рис. 1.2.3. Приклады дизайна календаря: а, б – «The Frank Lloyd Wright Foundation Wall Calendar» [48, 45]

Рис. 2.3.5. Календар-стікерпак «STICK TO UKRAINE» [40]

Рис. 2.3.6. Календар «Little Downtown Days»
від бренду Doti doti studio (Theresa Viehhauser) [44]

Рис. 2.3.7. Настільний календар створений Maria Luisa Vicente [46]

Рис. 2.3.8. Настільний гумористичний календар від бренду Гусь
«Ні дня без Гуся» [38]

Рис. 3.1.9. Демонстраційний лист календаря у відокремленому стані

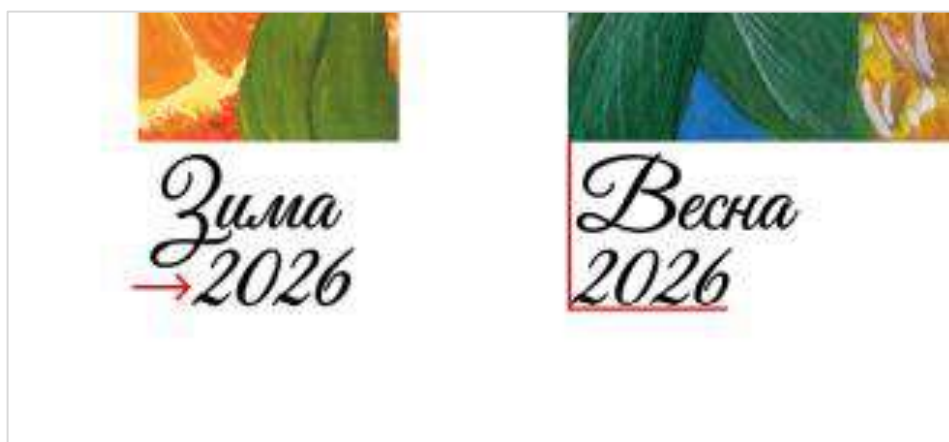

Рис. 3.2.10. Порівняння розміщення року на зимовому та весняному аркуші

Рис. 3.1.11.

Рис. 3.1.12.

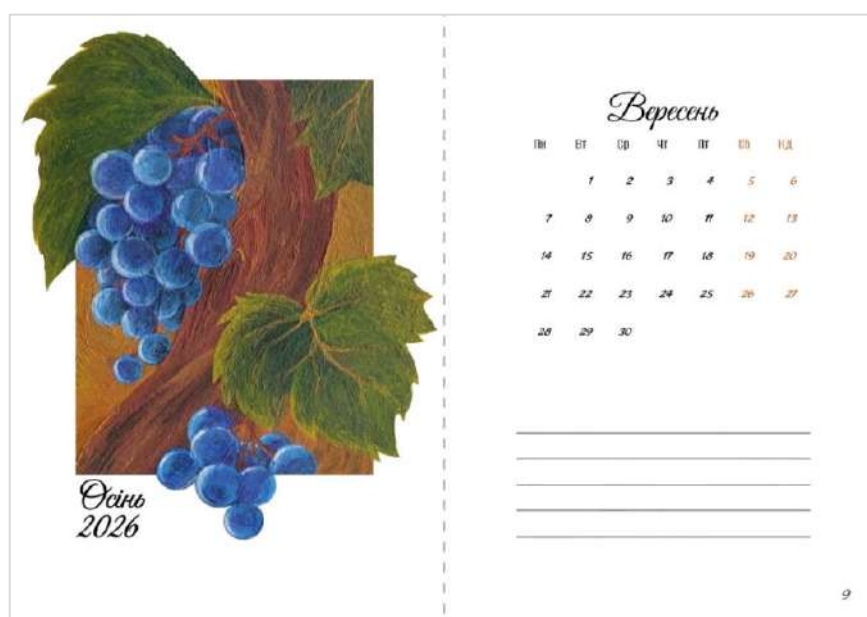

Рис. 3.1.13.

Рис. 3.1.14.

Рис. 3.2.15. Дизайн пакування лицева сторона

Рис. 3.2.16. Зворотна частина пакування

Рис. 3.3.17. Аналог підставки з платформи Pinterest